

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Marts 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

forvaltning af kulturarven

Opfølgning i sagen om forvaltning af kulturarven (beretning nr. 13/06)

1. marts 2023

RN 304/23

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om forvaltningen af kulturarven, som blev indledt med en beretning i 2007. Beretningen handlede om forvaltningen af den fysiske kulturarv i arkiver, biblioteker og museer på Kulturministeriets område. Beretningen viste, at Kulturministeriet som følge af *Bevaring med perspektiv – regeringens plan for en langsigtet bevaring af kulturarven* (herefter kulturbevaringsplanen) havde iværksat en række initiativer i forhold til forvaltningen af kulturarven. Rigsrevisionen kunne imidlertid også konstatere, at der var problemer med bevaringen af kulturgenstande hos mange af institutionerne. Desuden viste beretningen, at der var behov for at styrke indsamlings- og registreringsindsatsen på museumsområdet.

Rigsrevisionen har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 29. november 2007, 10. april 2012, 24. september 2014, 25. juni 2018 og 1. november 2021.

Konklusion

Rigsrevisionen har siden 2007 fulgt Kulturministeriets initiativer til at sikre tidssvarende opbevaringsforhold for den danske kulturarv. Rigsrevisionen kan nu konstatere, at ministeriet har opført et fælles magasin til opbevaring af kulturarvsmateriale fra Det Kongelige Bibliotek og Nationalmuseet, og at indflytningen er påbegyndt.

De statslige museer skal ifølge museumslovens krav indberette museumsgenstande og -værker i centrale registre. Rigsrevisionen konstaterer, at Nationalmuseet har indhentet efterslæbet af indberetninger og derved er nået i mål med indberetningerne i den nationale museumsdatabase SARA. Rigsrevisionen vurderer derfor, at den del af sagen, der omhandler Nationalmuseet, kan afsluttes.

Rigsrevisionen kan også konstatere, at Statens Museum for Kunst følger tidsplanen for at nå i mål med indberetningerne i SARA i 2026.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Kulturministeriets initiativer til at sikre, at Statens Museum for Kunst når i mål med indberetningerne i 2026.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i juni 2007 en beretning om forvaltning af kulturarven.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det tilfredsstillende, at den danske kulturarv generelt forvaltes hensigtsmæssigt. Statsrevisorerne fandt det dog bekymrende, at betydelige dele af kulturgenstandene var i fare for nedbrydning, og at magasinerne, hvor genstandene skulle opbevares, var mangelfulde. Desuden fandt Statsrevisorerne det bekymrende, at flere af de statslige museer havde et omfattende registreringsefterslæb.

4. Statsrevisorerne behandlede senest sagen i november 2021 og konstaterede, at Kulturministeriet 14 år efter, at beretningen var afgivet, endnu ikke havde sikret, at de statslige museer overholdt museumslovens krav om at indberette museumsgenstande og -værker i de centrale registre. Statsrevisorerne fandt dette særdeles kritisabelt og bad Kulturministeriet om at redegøre for, hvornår arbejdet forventedes afsluttet.

Kulturministeren svarede i december 2021, at Nationalmuseet forventede at indberette de sidste samlinger i SARA inden udgangen af 2022, mens indberetningen for Statens Museum for Kunst ville være gennemført inden udgangen af 2026.

5. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgingspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgingspunkt	Status
1. Kulturministeriets udvikling af strategier for en forøgelse af effekten og antallet af tilsyn ved de statsanerkendte museers indsats for forvaltningen af kulturarven.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 10. april 2012.
2. Kulturministeriets arbejde med at fastsætte mål for de kulturbevarende institutioners virksomhed.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 10. april 2012.
3. Kulturministeriets initiativ med at etablere et fælles magasin for Det Kongelige Bibliotek og Nationalmuseet med planlagt aflevering og begyndende indflytning i februar 2022.	Behandles i dette notat.
4. Kulturministeriets initiativer til at sikre, at Nationalmuseet når i mål med indberetningerne i SARA i 2022, og at Statens Museum for Kunst når i mål med endelig indberetning i SARA i 2026.	Behandles i dette notat.

6. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de punkter, der ikke tidligere er afsluttet.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Kulturministeriets initiativer

7. Vi gennemgår i det følgende Kulturministeriets initiativer i forhold til de udestående opfølgningsskridt. Dette sker med henblik på at vurdere, om ministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Gennemgangen er baseret på materiale fra Kulturministeriet.

Nationalmuseet og Det Kongelige Biblioteks fælles magasin

8. Det fremgik af beretningen, at Nationalmuseet havde væsentlige udfordringer med sine opmagasineringsforhold. Nationalmuseet oplyste i forbindelse med undersøgelsen, at mere end 1/3 af museets magasiner var uegnede til opbevaring, da de ikke opfyldte basale klimakrav. Herudover havde Nationalmuseet forskellige sikringsproblemer i forhold til dele af museets ejendomme.

9. Det fremgik af Rigsrevisionens notat fra november 2021, at opførelsen af et fælles magasin var påbegyndt, men forsinket. Den planlagte aflevering af magasinet til Nationalmuseet og Det Kongelige bibliotek var således rykket til den 4. februar 2022. Kulturministeriet oplyste i forbindelse med notatet i 2021, at indflytningen på det fælles magasin ville forløbe over flere år.

10. Rigsrevisionens opfølgning viser, at det fælles magasin nu er opført, og at magasinet blev overdraget til Det Kongelige Bibliotek og Nationalmuseet den 4. februar 2022 i overensstemmelse med tidsplanen.

11. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Kulturministeriet har etableret det fælles magasin, og at Nationalmuseet og Det Kongelige Biblioteks indflytning er gået i gang. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Statens Museum for Kunsts og Nationalmuseets indberetningsefterslæb

12. Det fremgik af beretningen, at de statslige museer kun i ringe omfang indberettede til de 2 kulturarvsregistre Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark, som museumsloven ellers foreskriver.

13. Statsrevisorerne fandt det bekymrende, at flere af de statslige museer havde et omfattende registreringsefterslæb, og at såvel statslige som statsanerkendte museer ikke overholdt museumslovens krav om at indberette genstande og værker i de centrale registre. Statsrevisorerne fandt det desuden bekymrende, at Kulturarvsstyrelsen (nu Slots- og Kulturstyrelsen) og Kulturministeriet ikke i tilstrækkelig grad havde sikret, at de centrale registre var opdaterede og tilgængelige for museerne.

14. Det fremgik af Rigsrevisionens notat fra september 2014, at Kulturministeriet havde iværksat et nyt udviklingsprojekt – museumsdatabase SARA – som bl.a. skulle erstatte Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark. En række museer anvendte systemer, der ikke kunne eksportere registreringer direkte til SARA. Ministeriet valgte derfor at udskyde fristen for indberetninger for Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst og Den Hirschsprungske Samling, indtil SARA efter planen kunne tages i brug i 2016.

SARA

SARA er Slots- og Kulturstyrelsens nationale museumsdatabase med tilhørende applikationer til samlingsregistrering, magasinstyring og digital asset management.

SARA skal være med til at sikre et nationalt overblik over de danske museers samlinger, øge kvaliteten af data og sikre, at data bliver tilgængelige og genanvendelige for museerne selv, for forskere, virksomheder, skoletjenester, turistorganisationer mfl.

Det var planen, at SARA skulle have været taget i brug i 2016.

Statsrevisorerne tilkendegav i forbindelse med notatet fra september 2014, at de allerede 2½ år tidligere fandt det bekymrende, at der var så store efterslæb i registreringen af museumsgenstande og -værker i Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark. Bekymringen blev ikke mindre af, at man afventede ibrugtagningen af SARA.

15. Det fremgik af Rigsrevisionens notat fra juni 2018, at Kulturministeriet endnu ikke havde sikret, at Statens Museum for Kunst, Nationalmuseet og Den Hirschsprungske Samling opfyldte museumslovens krav om at indberette museumsgenstande og -værker i kulturarvsregistre.

16. Ved opfølgningen i november 2021 konstaterede Rigsrevisionen, at Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst endnu ikke havde indhentet efterslæbet af indberetninger og ikke kunne indfri de aktuelle mål om indhentning af efterslæbet i henholdsvis 2020 og 2023.

Da Statsrevisorerne behandlede notatet i november 2021 konstaterede de, at Kulturministeriet 14 år efter, at beretningen var afgivet, endnu ikke havde sikret, at de statslige museer overholdt museumslovens krav om at indberette museumsgenstande og -værker. Statsrevisorerne fandt dette særdeles kritisabelt og bad Kulturministeriet om at redegøre for, hvornår arbejdet forventedes afsluttet.

Kulturministeren svarede i december 2021, at Nationalmuseet forventede at indberette de sidste samlinger i SARA inden udgangen af 2022, mens indberetningen for Statens Museum for Kunst ville være gennemført inden udgangen af 2026.

17. Rigsrevisionens opfølgning viser, at Kulturministeriet i december 2022 iværksatte en handlingsplan for Nationalmuseet, der betød, at Nationalmuseet kom i mål med indberetningerne i SARA i januar 2023.

Rigsrevisionens opfølgning viser også, at Statens Museum for Kunst har reduceret sit efterslæb af registreringer af museets værker i SARA.

18. Ifølge rammeaftalen for 2022-2025 mellem Statens Museum for Kunst og Kulturministeriet skal Statens Museum for Kunst årligt registrere og indberette 20.500 værker i SARA. Statens Museum for Kunst skal samlet have registreret efterslæbet på 102.500 værker inden udgangen af 2026.

19. Rigsrevisionens opfølgning viser, at Statens Museum for Kunst i november 2021 udarbejdede en handlingsplan for registrering af værkerne. Kulturministeriet har oplyst, at Statens Museum for Kunst i december 2022 var forud for denne handlingsplan, da Statens Museum for Kunst begyndte med at registrere de værker, der er lettest at registrere. Statens Museum for Kunst har pr. 1. oktober 2022 reduceret efterslæbet fra 102.500 værker til 66.878 værker.

20. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Nationalmuseet er nået i mål med indberetningerne i SARA. Rigsrevisionen vil fortsat følge Kulturministeriet initiativer til at sikre, at Statens Museum for Kunst når i mål med indberetningerne i SARA i 2026.